

**ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО**

Кафедра акушерства та гінекології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор
з науково-педагогічної роботи

Ірина СОЛОНІНКО

«   » _____ 2022 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ ЗА ВИБОРОМ
ВБ 2.11
Практика з симуляційної медицини
Акушерство та гінекологія**

Освітньо-кваліфікаційний рівень: другий, магістр
Галузь знань: 22 – охорона здоров'я
Спеціальність: 222 «Медицина»
Факультет, курс: медичний факультет, 6 курс

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри
акушерства та гінекології
Протокол № 9/90
від « 26 » квітня 2022 р.

Завідувач кафедри

Леонід МАРКІН

Затверджено
профільною методичною комісією
з хірургічних дисциплін
Протокол № 16
від « 28 » квітня 2022 р.

Голова профільної методичної комісії

Віктор АНДРЮШЕНКО

Львів 2022

**ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО**

Кафедра акушерства та гінекології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор
з науково-педагогічної роботи

Ірина СОЛОНИНКО

« _____ » _____ 2022 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ ЗА ВИБОРОМ
ВБ 2.11**

**Практика з симуляційної медицини
Акушерство та гінекологія**

Освітньо-кваліфікаційний рівень: другий, магістр

Галузь знань: 22 – охорона здоров'я

Спеціальність: 222 «Медицина»

Факультет, курс: медичний факультет, 6 курс

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри
акушерства та гінекології
Протокол № 9/90
від « 26 » квітня 2022 р.

Завідувач кафедри

Леонід МАРКІН

Затверджено
профільною методичною комісією
з хірургічних дисциплін
Протокол № 16
від « 28 » квітня 2022 р.

Голова профільної методичної комісії

Віктор АНДРІЮЩЕНКО

Львів 2022

Розробники програми:

Маркін Л.Б. – завідувач кафедри акушерства та гінекології Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького, член-кореспондент НАМН України, доктор мед. наук, професор.

Шахова О.В. – доцент кафедри акушерства та гінекології Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького, кандидат мед. наук.

Яценко Л.М. - доцент кафедри акушерства та гінекології Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького, кандидат мед. наук.

Флуд В.В. – доцент кафедри акушерства та гінекології Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького, кандидат мед. наук.

Рецензенти: **Семенина Г.Б.** професор кафедри акушерства та гінекології Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Практика за вибором. Акушерство та гінекологія»

Відповідно до Стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня галузі знань 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальності 222 «Медицина» 228 «Педіатрія»

Освітньої програми магістра медицини

I. Опис предмета дисципліни.

Реформування та модернізація галузі охорони здоров'я, постійне підвищення вимог до якості надання медичної допомоги населенню потребують від лікарів та медичного персоналу в цілому не тільки досконального володіння теоретичною базою, а й набуття певного практичного досвіду. Навчаючись у медичному закладі, студенти майже завжди відчувають дефіцит практичної складової підготовки, що спричинено низкою перешкод. Це і неможливість відтворення більшості практичних маніпуляцій, відсутність тематичних пацієнтів, етико-деонтологічні, морально-етичні та законодавчі обмеження у взаєминах між студентами та пацієнтами. Тому найважливішими завданнями сучасної медичної освіти є створення умов для якісної підготовки висококваліфікованих спеціалістів урізних медичних галузях, відпрацювання та закріплення практичних навичок без ризику заподіяння шкоди пацієнту та розвиток здатності швидко приймати рішення й бездоганно виконувати більшість маніпуляцій та втручань. Впровадження симуляційного методу навчання як одного із базисних, широкий спектр тренажерів для відпрацювання практичних навичок із високим рівнем реалістичності, комп'ютерне та віртуальне моделювання різноманітних клінічних ситуацій становить собою новий напрям сучасної вітчизняної підготовки висококваліфікованих медичних кадрів.

Симуляційне навчання – обов'язковий компонент професійної підготовки, що використовує модель професійної діяльності з метою надання можливості кожному студенту виконати професійну діяльність або її елемент відповідно до професійних стандартів або правил надання медичної допомоги.

Переваги симуляційного тренінгу полягають у наступному:

- клінічний досвід у віртуальному середовищі без ризику для пацієнта;
- об'єктивна оцінка досягнутого рівня майстерності;
- необмежена кількість повторів для відпрацювань навичок;
- відпрацювання дій при рідкісних та таких, що загрожують життю, патологіях;
- частину функцій викладача бере на себе віртуальний тренажер;
- знижений стрес під час перших самостійних маніпуляцій;
- тренінг відбувається незалежно від розкладу роботи клініки;
- розвиток як індивідуальних умінь і навичок, так і здатності командної взаємодії.

Отже, найважливішими перевагами симуляційних технологій є навчання без шкоди пацієнтові та об'єктивна оцінка досягнутого рівня професійної підготовки кожного фахівця.

Структура навчальної дисципліни

	Кількість годин, з них			Рік навчання	Вид контролю
	Всього	Аудиторних	СРС		

Структура навчальної		Лекцій	Практичних занять		семестр	
Всього за 6-й рік навчання	60 год. / 2,0 кредитів ECTS	-	35	25	6 XI-XII	Диференційований залік

Предметом вивчення навчальної дисципліни є «акушерство і гінекологія» Програма дисципліни «Практика за вибором. Акушерство та гінекологія» структурована на стандартні модулі імітаційного навчання (СІМ). Обсяг навчального навантаження студентів описаний у кредитах ECTS – залікових кредитах, які зараховуються студентам при успішному засвоєнні залікового кредиту.

Завданням симуляційного навчання є отримання теоретичних знань, практичних навичок та доведення їх до рівня автоматизму, щоб студент міг орієнтуватися при наданні допомоги в будь-якій клінічній ситуації.

Міждисциплінарні зв'язки :

«Акушерство і гінекологія» як навчальна дисципліна базується на знаннях, отриманих студентами при вивченні медичної біології, нормальної та патологічної анатомії, топографічної анатомії, нормальної та патологічної фізіології репродуктивної системи жінки, гістології та ембріології, мікробіології, фармакології, клінічної генетики, внутрішніх професійних та інфекційних хвороб, хірургічних хвороб, гігієни, соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я й інтегрується з цими дисциплінами.

Видами навчальної діяльності студентів згідно з навчальним планом є: а) практичні заняття; б) самостійна робота студентів.

Практичні заняття тривають 7 годин. Стандартні модулі імітаційного навчання (СІМ) можуть бути реалізовані як окремі тренінги або бути складовою частиною більш широкої програми імітаційного навчання.

СІМ передбачає тільки практичні заняття. Для проведення навчання по одній темі може бути реалізовано кілька СІМ. Кожен СІМ, який здійснюється у вигляді тренінгів, має чотири складові:

1. Вхідний контроль рівня підготовки, інструктаж, постановка цілей та завдань (близько 20% часу).
2. Безпосереднє виконання навчального завдання.
3. Обговорення виконання.
4. Підсумкове виконання (близько 10% часу).

На другу та третю частину має припадати не менше ніж 70% часу, при цьому залежно від виду компетенцій розподіл між ними може становити від 60:10 – для окремих навичок, до 30:40 – для професійної діяльності в цілому.

Засобами контролю є контроль виконання практичних навичок, тестові завдання, клінічні ситуаційні задачі.

Самостійна робота студента – одна з організаційних форм навчання, що регламентується робочим навчальним планом і виконується студентом самостійно поза межами аудиторних занять. Можливі види самостійної роботи студентів: підготовка до практичного заняття та вивчення тем, що розглядаються лише в плані самостійної роботи студента, курація вагітної або гінекологічної хворої та написання історії хвороби /пологів, пошук та вивчення додаткової літератури, створення алгоритмів, структурно-логічних схем, написання рефератів, анотацій, доповідей для виступу з повідомленнями на практичних заняттях, чергування в клініці поза межами навчального часу. Організація самостійної роботи у відділеннях акушерського або гінекологічного стаціонару повинна забезпечуватися викладачами кафедри.

Індивідуальне завдання – форма організації навчання з метою поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці, тобто індивідуальне навчально-дослідне завдання.

Контроль засвоєння дисципліни здійснюється по його завершенню на підсумковому контрольному занятті (диференційований залік).

Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за традиційною шкалою

1.3 Компетентності та результати навчання

Закладає основи формування студентами умінь та навичок, які визначаються кінцевими цілями вивчення акушерства та гінекології як самостійної дисципліни та можуть бути використані студентами для логічного обґрунтування діагнозу захворювання, проведення диференційної діагностики, терапії, профілактики та реабілітації хворих, вмінні надавати лікарську допомогу при невідкладних станах в роботі лікаря загальної практики.

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей:**

Загальні:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння

професійної діяльності.

5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
7. Здатність працювати в команді.
8. Здатність до міжособистісної взаємодії.
9. Здатність спілкуватись іноземною мовою.
10. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.
11. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

13. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.
14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні):

1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.
2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.
3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.
4. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань.
5. Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні та профілактиці захворювань.
6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань.
7. Здатність до діагностування невідкладних станів.
8. Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги.
9. Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів.
10. Здатність до виконання медичних маніпуляцій.
11. Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.
12. Здатність до визначення тактики ведення фізіологічної вагітності, фізіологічних пологів та післяпологового періоду. Навички консультиування з питань планування сім'ї та підбору метода контрацепції.
13. Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів.
15. Здатність до проведення експертизи працездатності.
16. Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм.
17. Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції.
18. Здатність до проведення аналізу діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров'я, забезпечення якості медичної допомоги і підвищення ефективності використання медичних ресурсів.
21. Здатність зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефхівців, зокрема до осіб, які навчаються.
23. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері охорони здоров'я.
24. Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.

25. Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Матриця компетентностей Матриця компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
1	2	3	4	5	6
<u>Інтегральна компетентність</u>					
Здатність розв'язувати складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру у сфері медицини. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.					
<u>Загальні компетентності</u>					
1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	+	+	+	+
2	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	+	+	+	+
3	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	+	+	+	+
4	Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.	+	+	+	+
5	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.		+	+	+
6	Здатність приймати обґрунтовані рішення.		+	+	+
7	Здатність працювати в команді.		+	+	+
8	Навички міжособистої взаємодії.		+	+	+

9	Здатність спілкуватись іноземною мовою.	+	+	+	+
10	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	+	+		+
11	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	+	+		+
12	Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.	+	+	+	+
13	Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.	+	+	+	+
14	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	+	+	+	+
15	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	+	+	+	+
<u>Фахові компетентності</u>					
1	Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.		+	+	+
2	Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.	+	+	+	+
3	Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.	+	+	+	+

4	Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань.	+	+	+	+
5	Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні та профілактиці захворювань.	+	+	+	+
6	Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань.	+	+	+	+
7	Здатність до діагностування невідкладних станів.	+	+	+	+
8	Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги	+	+	+	+
9	Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів		+	+	+
10	Здатність до виконання медичних маніпуляцій.		+	+	+
11	Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.	+	+	+	+
12	Здатність до визначення тактики ведення фізіологічної вагітності, фізіологічних пологів та післяпологового періоду. Навички консультування з питань планування сім'ї та підбору метода контрацепції.	+	+	+	+
13	Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів.	+	+	+	+
14	Здатність до планування і проведення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб.	-	-	-	-
15	Здатність до проведення експертизи працездатності.	+	+	+	+
16	Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм.	+	+	+	+

17	Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції.	+	+	+	+
18	Здатність до проведення аналізу діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров'я, забезпечення якості медичної допомоги і підвищення ефективності використання медичних ресурсів.	+	+	+	+
19	Здатність до організації та інтеграції надання медичної допомоги населенню та проведення маркетингу медичних послуг.	-	-	-	-
20	Здатність до проведення епідеміологічних та медико-статистичних досліджень здоров'я населення; обробки соціальної, економічної та медичної інформації.	-	-	-	-
21	Здатність зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	+	+	+	+
22	Здатність управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів	-	-	-	-
23	Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері охорони здоров'я.	+	+	+	+
24	Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.	+		+	+
25	Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів	+		+	+

Програмні результати навчання:

1. Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.

2. Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.

3. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем.

4. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2).

5. Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4), враховуючи вік пацієнта.

6. Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря- керівника в умовах закладу охорони здоров'я (за списком 2).

7. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні) (за списком 4), пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).

8. Визначити головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.

9. Визначати характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2), враховуючи вік пацієнта, в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у разі необхідності розширення стандартної схеми вміти обґрунтувати персоніфіковані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.

10. Визначати необхідний режим праці, відпочинку та харчування на підставі заключного клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

11. Визначати підхід, план та тактику ведення фізіологічної вагітності, фізіологічних пологів та післяпологового періоду шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

12. Проводити оцінку загального стану новонародженої дитини шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

13. Проводити оцінку та моніторинг розвитку дитини, надавати рекомендації з вигодовування та особливостей харчування залежно від віку, організувати проведення профілактичних щеплень за календарем.

14. Визначати тактику та надавати екстрену медичної допомоги при невідкладних станах (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами лікування.

15. Організувати надання медичної допомоги та лікувально-евакуаційних заходів населенню та військовослужбовцям в умовах надзвичайних ситуації та бойових дій, в т.ч. у польових умовах.

16. Формувати раціональні медичні маршрути пацієнтів; організувати взаємодію з колегами в своєму та інших закладах, організаціях та установах; застосовувати інструменти просування медичних послуг на ринку, на підставі аналізу потреб населення, в умовах функціонування закладу охорони здоров'я, його підрозділу, в конкурентному середовищі.

17. Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

18. Визначати стан функціонування та обмежень життєдіяльності особи та тривалість непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини, тощо. Вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення на підставі нормативних документів.

21. Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.

22. Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я.

23. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я людини для оцінки стану захворюваності населення.

24. Організувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

25. Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців.

27. Вільно спілкуватися державною та англійською мовою, як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проектів.

29. Планувати, організувати та проводити заходи зі специфічної профілактики інфекційних захворювань, в тому числі згідно з Національним календарем профілактичних щеплень, як обов'язкових так і рекомендованих. Управляти залишками вакцин, організувати додаткові вакцинальні кампанії, у т.ч. заходи з імунопрофілактики.

2.Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 2.0 кредити ЄКТС, 60 годин.

Тема 1. Зовнішнє обстеження вагітної. Біомеханізм та клінічний перебіг пологів. Партограма. Первинний туалет новонародженого.

Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Фізіологічні пологи» №170 від 26 січня 2022 року.

Будова жіночого тазу. Площини малого тазу.

Робота з фантомом. Вимірювання зовнішніх розмірів тазу. Оцінка ромбу Міхаеліса. Вимірювання діагональної кон'югати. Визначення справжньої кон'югати. Визначення розміру Цангенмейстера. Додаткові вимірювання тазу.

Робота з манекеном. Членорозташування плода в матці. Визначення положення, позиції, виду позиції плода. Прийоми Леопольда.

Поняття про провідну точку, провідну вісь тазу.

Визначення висоти стояння дна матки. Заповнення гравідограми. Визначення обводу живота. Визначення передбачуваної маси плода.

Робота з манекеном. Біомеханізм пологів при передньому виді потиличного передлежання. Біомеханізм пологів при задньому виді потиличного передлежання. Біомеханізм пологів при тазовому передлежанні плода.

Клінічний перебіг пологів при передньому виді потиличного передлежання. Активне ведення III періоду пологів.

Запис партограми.

Тепловий ланцюжок.

Робота з манекеном. Первинний туалет новонародженого.

Тема 2. Преeklampсія, eklampсія. Раптова зупинка кровообігу у вагітних. Серцево-легенева реанімація у вагітних.

Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Гіпертензивні розлади під час вагітності, пологів та у післяпологовому періоді» № 151 від 24 січня 2022 року

Діагностичні критерії важкості преeklampсії. Алгоритм дії медичного персоналу при тяжкій преeklampсії. Робота з інфузоматом.

Eklampсія. Диференційний діагноз судомного синдрому у вагітних. Клінічні фази eklampсії. Невідкладна допомога. Робота з манекеном.

Будова мішка Амбу. Правила користування мішком Амбу. Робота з манекеном.

Раптова зупинка кровообігу у вагітних. Серцево-легенева реанімація (СЛР) у вагітних. Анатомо-фізіологічні особливості вагітних, які впливають на успіх СЛР. Ручне зміщення матки. Відпрацювання базових реанімаційних заходів. Робота з манекеном.

Тема 3. Ускладнені пологи. Пологи в тазовому передлежанні. Оперативні вагінальні пологи.

Біомеханізм пологів при тазовому передлежанні плода. Клінічний перебіг пологів при тазовому передлежанні.

Робота з манекеном. Допомога за Цов'яновим 1. Допомога за Цов'яновим 2. Класична акушерська ручна допомога.

Робота з манекеном. Дистоція плечиків плода. Прийом Мак-Робертса, прийом Рубіна, прийом Вудса.

Аномалії пологової діяльності. Пологопідсилення. Утеротонічні препарати (дозування, спосіб введення). Будова та використання інфузомату.

Будова акушерських щипців. Умови, покази, протипокази до операції накладання вихідних акушерських щипців. Техніка виконання. Робота з манекеном.

Вакуум-екстракція плода. Будова вакуум-екстракторf (Kiwi). Умови, покази, протипокази до операції вакуум-екстракції плода. Техніка виконання. Робота з манекеном.

Тема 4. Акушерські кровотечі.

Клінічний протокол «Акушерські кровотечі» №205 від 24 березня 2014 року.

Допологова кровотеча. Диференційний діагноз.

Етіологія кровотеч в послідовому та ранньому післяпологовому періоді (4 «Т»). Допустима «фізіологічна крововтрата». Візуальна оцінка крововтрати. Алгоритм дій персоналу при післяпологовій кровотечі (ППК), покрокова допомога. Робота з манекеном.

Ручне відділення плаценти та видалення посліду. Ручна ревізія стінок порожнини матки. Масаж матки на кулаці. Робота з манекеном.

Механічні методи зупинки атонічної післяпологової кровотечі. Компресія черевної аорти. Бімануальна компресія матки. Балонна тампонада матки. Хірургічний гемостаз, органозберігаючі операції (Накладання лігатур на маткові судини та яєчникові судини, компресійні шви за Cho, за B-Lynch). Робота з манекеном. Робота з фантомом.

Геморагічний шок. Стадії, ступені важкості. Першочергові дії. Алгоритм командної роботи. Робота з манекеном. Інфузійно-трансфузійна терапія. Методи визначення сумісності крові донора та реципієнта. Заповнення контрольного листа ППК.

Тема 5. Спеціальний гінекологічний огляд. Малі гінекологічні операції.

Анатомія і топографічна анатомія жіночих статевих органів.

Робота з фантомом. Огляд в дзеркалах. Забір матеріалу для цитологічного дослідження. Бімануальне обстеження. Забір матеріалу для бактеріологічного/бактеріоскопічного обстеження.

Дилатація шийки матки. Роздільне діагностичне вишкрібання. Вишкрібання стінок порожнини матки.

Введення ВМС.

Пункція черевної порожнини через заднє склепіння піхви.

3. Структура навчальної дисципліни

Тема	Лекції	Пр. зан.	СРС
Зовнішнє обстеження вагітної. Біомеханізм та клінічний перебіг пологів. Партограма. Первинний туалет новонародженого.		7	5
Прееклампсія, еклампсія. Раптова зупинка кровообігу у вагітних. Серцево-легенева реанімація у вагітних.		7	5
Ускладнені пологи. Пологи в тазовому передлежанні. Оперативні вагінальні пологи.		7	5
Акушерські кровотечі.		7	5
Спеціальний гінекологічний огляд. Малі гінекологічні операції. Диференційований залік		5 2	5
Всього: кредитів ECTS – 2.0; годин – 60; з них:		35	25
Підсумковий контроль	Диференційований залік		

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Тема	К-ть годин
1.	Зовнішнє обстеження вагітної. Біомеханізм та клінічний перебіг пологів. Партограма. Первинний туалет новонародженого.	7
2.	Прееклампсія, еклампсія. Раптова зупинка кровообігу у вагітних. Серцево-легенева реанімація у вагітних.	7

3.	Ускладнені пологи. Пологи в тазовому передлежанні. Оперативні вагінальні пологи.	7
4.	Акушерські кровотечі.	7
5.	Спеціальний гінекологічний огляд. Малі гінекологічні операції. Диференційований залік	5 2
	Всього	35

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

№ п/п	Види СРС	К-ть годин	Види контролю
1	Підготовка до практичного заняття «Зовнішнє обстеження вагітної. Біомеханізм та клінічний перебіг пологів. Партограма. Первинний туалет новонародженого». Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Фізіологічні пологи» №170 від 26 січня 2022 року. Будова жіночого тазу. Площини малого тазу. Поняття про провідну точку, провідну вісь тазу. Членорозташування плода в матці. Біомеханізм пологів. Запис партограми. Тепловий ланцюжок.	5	Самоконтроль Поточний контроль на практичних заняттях
2	Підготовка до практичного заняття «Прееклампсія, еклампсія. Раптова зупинка кровообігу у вагітних. Серцево-легенева реанімація у вагітних.» Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Гіпертензивні розлади під час вагітності, пологів та у післяпологовому періоді» № 151 від 24 січня 2022 року Діагностичні критерії важкості прееклампсії. Еклампсія. Диференційний діагноз судомного синдрому у вагітних (скласти таблицю). Клінічні фази еклампсії. Раптова зупинка кровообігу у вагітних. Анатомо-фізіологічні особливості вагітних, які впливають на успіх СЛР.	5	Самоконтроль Поточний контроль на практичних заняттях
3	Підготовка до практичного заняття «Ускладнені пологи. Пологи в тазовому передлежанні. Оперативні вагінальні пологи.» Біомеханізм пологів при тазовому передлежанні плода. Аномалії пологової діяльності. Утеротонічні препарати (дозування, спосіб введення). Умови, покази, протипокази до операції накладання вихідних акушерських щипців. Умови, покази, протипокази до операції вакуум-екстракції плода.	5	Самоконтроль Поточний контроль на практичних заняттях
4	Підготовка до практичного заняття «Акушерські кровотечі.»	5	Самоконтроль Поточний контроль на

	Клінічний протокол «Акушерські кровотечі» №205 від 24 березня 2014 року. Допологова кровотеча. Диференційний діагноз (таблиця). Етіологія кровотеч в послідовому та ранньому післяпологовому періоді (4 «Т»). Допустима «фізіологічна крововтрата» Геморагічний шок. Інфузійно-трансфузійна терапія (препарати, розчини – дозування, шляхи введення, рецепти). Заповнення контрольного листа ППК.		практичних заняттях
5	Підготовка до практичного заняття «Спеціальний гінекологічний огляд. Малі гінекологічні операції». Анатомія і топографічна анатомія жіночих статевих органів. Клінічний протокол «Дисплазія шийки матки. Рак шийки матки» № 236 від 02 квітня 2014 року. Підготовка до диференційованого заліку.		Самоконтроль Поточний контроль на практичних заняттях
	Всього	25	

Методи навчання. У вивченні дисципліни «Практика за вибором. Акушерство та гінекологія» використовуються як традиційні методи навчання (словесні, наочні, практичні), так специфічні методи у вигляді стандартних модулів імітаційного навчання (СІМ).

СІМ можуть бути реалізовані як окремі тренінги або бути складовою частиною більш широкої програми імітаційного навчання.

СІМ передбачає тільки практичні заняття. Для проведення навчання по одній темі може бути реалізовано кілька СІМ. Кожен СІМ, який здійснюється у вигляді тренінгів, має чотири складові:

1. Вхідний контроль рівня підготовки, інструктаж, постановка цілей та завдань (близько 20% часу).
2. Безпосереднє виконання навчального завдання.
3. Обговорення виконання.
4. Підсумкове виконання (близько 10% часу).

На другу та третю частину має припадати не менше ніж 70% часу, при цьому залежно від виду компетенцій розподіл між ними може становити від 60:10 – для окремих навичок, до 30:40 – для професійної діяльності в цілому.

Етапи контролю. Залежно від місця і часу застосування педагогічного контролю по ходу вивчення програми поділяють на чотири етапи контролю:

- 1) початковий;
- 2) поточний;
- 3) проміжний;
- 4) підсумковий.

Початковий етап. Основна функція першого етапу контролю пов'язана з виявленням вихідного рівня підготовленості, є мотиваційною, оскільки наочно демонструє доцільність проведення навчання і вказує на прогалини в знаннях або вміннях.

Поточний етап. Цей вид контролю здійснюється викладачем у ході навчального процесу. Студенти відпрацьовують навчальне завдання, а викладач (симулятор) контролює коректність дій. Як викладач, так і комп'ютер (симулятор) можуть по ходу виконання вправи скоригувати дії студентів. На цьому етапі поточний контроль можна назвати контролем вироблення цільових умінь і навичок.

Проміжний етап. По завершенні заняття або блоку навчальних модулів необхідно отримати інформацію про успішність засвоєння для того, щоб прийняти рішення про перехід до наступного етапу тренінгу/освоєння наступної навички. Допуск до наступного

навчального модулю/практичного блоку можливий лише за умови досягнення «прохідного балу». Функції цього етапу контролю: оціночна, коригувальна, керівна і лише частково мотиваційна й навчальна. Отже, у програмі симуляційного навчання чергуються навчальні модулі та рубіжний контроль, що дозволяє перейти до наступного модуля.

Підсумковий етап завершує вивчення програми, виконуючи, насамперед, функцію оцінку – визначення відповідності рівня навченості мінімально необхідному. На цьому етапі доцільно використовувати всі методи контролю для органічного доповнення один одного. Так, наприклад, теоретичне тестування дозволить судити про повний обсяг рівня підготовленості за програмою, тестування практичної майстерності про рівень володіння конкретними маніпуляціями, а експертний контроль дасть оцінку виконання складної діяльності в цілому і стосовно даного розділу професії.

Засобами контролю є контроль виконання практичних навичок та тестові завдання.

Методи контролю. Практичний, програмований, тестовий, усний.

Види контролю - поточний і підсумковий.

Форма підсумкового контролю відповідно до навчального плану: диференційований залік. **Семестровий диференційований залік** - це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з навчальної дисципліни на підставі поточного контролю та виконаних індивідуальних тестових завдань на останньому занятті.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей з кожної теми. Метою поточного контролю є перевірка засвоєння навчального матеріалу. При оцінюванні навчальної діяльності студентів надається перевага стандартизованим методам контролю: тестуванню, структурованим письмовим роботам, розв'язуванню ситуаційних задач, структурованому за процедурою контролю практичних навичок в умовах, що наближені до реальних.

Оцінювання поточної навчальної діяльності. Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною (національною). При цьому враховуються усі види робіт, передбачені програмою дисципліни. Студент має отримати оцінку з кожної теми для подальшої конвертації оцінок у бали за багатобальною (200-бальною) шкалою. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність для допуску до диференційованого заліку становить 120 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для допуску до диференційованого заліку становить 72 бали.

Критерії оцінювання поточної навчальної діяльності студента

Відмінно («5»). Студент правильно відповів на 90-100% тестів формату А. Правильно, чітко, логічно і повно відповідає на всі стандартизовані питання поточної теми включно з питаннями для самостійного опрацювання. Демонструє виконання (знання) практичних навичок без помилок. Тісно пов'язує теорію з практикою. Може обстежити пацієнта (реального або віртуального), правильно трактує результати обстежень, може провести диференційну діагностику; призначене студентом лікування сучасне, доказове, відповідає клінічним протоколам, дозування та шлях введення препаратів правильні, обрана тактика вірна.

Добре («4»). Студент правильно відповів на 70-89% тестів формату А. Правильно і по суті відповідає на стандартизовані питання поточної теми і самостійної роботи. Демонструє виконання (знання) практичних навичок з незначними помилками в обсязі, що перевищує необхідний мінімум. Може обстежити пацієнта (реального або віртуального), результати обстежень трактує з несуттєвими помилками, може провести диференційну діагностику; призначене студентом лікування сучасне, доказове, дозування та шлях введення препаратів з несуттєвими помилками, обрана тактика вірна.

Задовільно («3»). Студент правильно відповів на 50-69% тестів формату А. Неповно, за допомогою додаткових питань, відповідає на стандартизовані питання поточної діяльності та самостійної роботи. Не може самостійно побудувати чітку, логічну відповідь. Демонструє

виконання (знання) практичних навичок з суттєвими помилками, володіє лише обов'язковим мінімумом методів дослідження. Не може самостійно обстежити пацієнта (реального або віртуального), результати обстежень трактує з суттєвими помилками, не може провести диференційну діагностику; при призначенні лікування робить помилки, дозування та шлях введення препаратів вказує невірно.

Незадовільно («2»). Студент правильно відповів на менше 50% тестів формату А. Не знає матеріалу поточної теми, не може побудувати логічну відповідь, не відповідає на додаткові запитання, не розуміє змісту матеріалу. При демонстрації виконання (знання) практичних навичок не володіє обов'язковим мінімумом методів дослідження. Не може самостійно обстежити пацієнта (реального або віртуального), трактувати результати обстежень, не може провести диференційну діагностику; при призначенні лікування робить помилки, які в реальному житті можуть привести до смерті пацієнта.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$x = \frac{CA * 120}{5}$$

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються екзаменом

4- бальна шкала	200- бальна шкала	4- бальна шкала	200- бальна шкала	4- бальна шкала	200- бальна шкала	4- бальна шкала	200- бальна шкала
5	120	4.45	107	3.95	95	3.41	82
4.95	119	4.41	106	3.91	94	3.37	81
4.91	118	4.37	105	3.87	93	3.33	80
4.87	117	4.33	104	3.83	92	3.29	79
4.83	116	4.29	103	3.79	91	3.25	78
4.79	115	4.25	102	3.74	90	3.2	77
4.75	114	4.2	101	3.7	89	3.16	76
4.7	113	4.16	100	3.66	88	3.12	75
4.66	112	4.12	99	3.62	87	3.08	74
4.62	111	4.08	98	3.58	86	3.04	73
4.58	110	4.04	97	3.54	85	3.0	72
4.54	109	4.0	96	3.49	84	Менше	недостатньо
4.5	108	3.99	96	3.45	83	3	балів

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при складанні диференційованого заліку становить 80. Мінімальна кількість балів при складанні диференційованого заліку - не менше 50.

Оцінка з дисципліни, яка завершується диференційованим заліком визначається, як сума балів за поточну навчальну діяльність (не менше 72) та балів за виконання індивідуальних тестових завдань на останньому занятті (не менше 50). Бали з дисципліни незалежно конвертуються як в шкалу ECTS, так і в 4-бальну (національну) шкалу. Бали шкали ECTS у 4-бальну шкалу не конвертуються і навпаки. Бали студентів, які навчаються за однією спеціальністю, з урахуванням кількості балів, набраних з дисципліни ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Оцінка ЄКТС	Статистичний показник

A	Найкращі 10 % студентів
B	Наступні 25 % студентів
C	Наступні 30 % студентів
D	Наступні 25 % студентів
E	Останні 10 % студентів

Ранжування з присвоєнням оцінок „A”, „B”, „C”, „D”, „E” проводиться для студентів даного курсу, які навчаються за однією спеціальністю і успішно завершили вивчення дисципліни. Студенти, які одержали оцінки FX, F («2») не вносяться до списку студентів, що ранжуються. Студенти з оцінкою FX після перескладання автоматично отримують бал „E”. Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму, конвертуються у традиційну 4-бальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено нижче у таблиці:

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4
Від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	3
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	2

Оцінка ЄКТС у традиційну шкалу не конвертується, оскільки шкала ЄКТС та чотирибальна шкала незалежні. Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності студентів перевіряється статистичними методами (коефіцієнт кореляції між оцінкою ЄКТС та оцінкою за національною шкалою).

Методичне забезпечення

Навчальний контент:

- плани практичних занять
- завдання для самостійної роботи
- методичні вказівки/рекомендації для студентів і викладачів
- алгоритми лікування та надання невідкладної допомоги (відповідно до стандартів доказової медицини)
- алгоритми виконання практичок навичок, медичних маніпуляцій
- відеофільми
- результати лабораторних та інструментальних методів досліджень
- питання, задачі, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю.

Обладнання

- акушерський фантом
- гінекологічний фантом
- манекен пологів Ноель з неонатальним манекеном ПЕД
- неонатальний манекен
- акушерський та гінекологічний інструментарій
- мішок Амбу, повітроводи, лицеві маски (для дорослих, для новонароджених)
- інфузомати
- розхідні матеріали

Політика курсу

Навчальна дисципліна є дисципліною практики за вибором для студентів 6 курсу спеціальності «222 Медицина», 228 «Педіатрія». Студент зобов'язаний в повному обсязі оволодіти знаннями, вміннями, практичними навиками і компетентностями з дисципліни. При цьому обов'язково враховується присутність та активність студента під час практичних занять. Ліквідація заборгованостей здобувачем вищої освіти за наслідками семестрового контролю проводиться під контролем деканату факультету згідно з графіком, затвердженим деканом факультету.

Для високої ефективності навчального процесу студент зобов'язаний виконувати наступні правила:

- відвідувати практичні заняття відповідно до розкладу
- не запізнюватися на заняття, при дистанційному навчанні вчасно підключатись;
- дотримуватись правил внутрішнього розпорядку університету;
- відключати мобільний телефон;
- не пропускати заняття без поважних причин;
- своєчасно і старанно виконувати поставлені завдання;
- не списувати і не користуватися плагіатом;
- бути ввічливим і доброзичливим до одногрупників і викладачів;
- бути пунктуальним і обов'язковим.

Рекомендована література

Основна

1. Акушерство та гінекологія: У 4 т.: національний підручник / Кол. авторів; за ред. акад. НАМН України, проф. В.М. Запорожана. Т.1: Акушерство / В.М. Запорожан, В.К.

- Чайка, Л.Б. Маркін та ін.; за ред. акад. НАМН України, проф. В.М. Запорожана. К.:ВСВ " Медицина ", 2013. 1032с.
2. Акушерство і гінекологія: у 2 книгах. Книга 1. Акушерство: підручник / В.І. Грищенко, М.О. Щербина, Б.М. Венцківський та ін. — 4-е видання. К.: Медицина, 2020. 424 с.
  3. Клінічне акушерство та гінекологія: 4-е видання / Браян А. Магован, Філіп Оуен, Ендрю Томпсон. – 2021. – ВСВ «Медицина». – 512 с.
  4. Маркін Л.Б., Шахова О.В. та співавт. Мала студентська енциклопедія з акушерства та гінекології. – 2014. – Львів, Посвіт
  5. Маркін Л.Б., Шахова О.В., Ященко Л.М., Ельяшевська І.І.Методичні рекомендації виробничої практики студентів 4 курсу медичного факультету - Львів, 2022.

Додаткова

1. Невідкладні стани в акушерстві: навчальний посібник (Венцківський Б.М., Камінський В.В., Грищенко В.І. та ін.).- К.:Золотые ворота, 2010.-246 с.
2. Emergencies in obstetrics and gynecology / L.Markin, O.Medvyedyeva, O.Matviyenko. – Lviv: ЗУКЦ, 2018. – 160 p.
3. Доброякісні пухлини матки та яєчників у вагітних. Маркін Л.Б., Бойчук А.В., Шатилович К.Л., – Львів, 2016. – 84 с.
4. Pragmatic obstetrics and gynecology: підручник англійською мовою Markin L.B., Zimenzkovsky A.B., Podolskyi Vol.V. and other, LNMU name after Danylo Halytsky, 2021.- 236 p.
5. Діючі «Клінічні протоколи» затверджені наказом МОЗ України з акушерства і гінекології

Інформаційні ресурси

- <http://misa.meduniv.lviv.ua/course/index.php?categoryid=18>
- <http://www.library.gov.ua/>
- <https://moz.gov.ua/nakazi-moz>
- <https://www.facebook.com/progress.evi/>
- https://www.facebook.com/scienceofmedicine/?__tn__=%3C
- <http://bit.ly/2MWqGj8>
- <https://bit.ly/2GEJnlW>
- <https://youtu.be/EskUgoJKIoE>